

Poklicne posvetovalnice

tudi na Jesenicah in v Škofji Loki

GLAS GORENJSKE

SLOVSKO SLOVSKO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XII., ST. 35 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 8. MAJA 1959

Z razširjene plenarne seje Zveznega odbora SZDLJ

Socialistični razvoj našega kmetijstva

Po obsežni razpravi in referatu tovariša Kardelja je plenum sprejel sklep za nadaljnjo socialistično preobrazbo kmetijstva

V torek je začel v Beogradu delo IX. plenuma SZDL Jugoslavije, ki na podlagi referata generalnega sekretarja SZDLJ Edvarda Kardelja »Problemi socialistične politike na vasi« obravnaval problematiko razvoja našega kmetijstva. V tej obsežni razpravi o problemih povojskega kmetijstva v Jugoslaviji pravi tovariš Kardelj, da je v zadnjih letih dosegla naša kmetijska proizvodnja prve velike uspehe. To velja zlasti za zadnji dve leti. Od 1955 - 1958, razen v 1. 1958, je bila naša kmetijska proizvodnja znatno nad povojskim desetletnim povprečjem. Kmetijska proizvodnja je čedalje manj odvisna od vremenskih pogojev, in sicer toliko manj, kolikor vključujemo v to proizvodnjo mehanizacijo in ostala agrotehnična sredstva ter na soobnih znanstvenih dosežkih slovno tehnologijo proizvodnega procesa. Velike donose v poljedelstvu dosegamo že na tisočih hektarjih površin širom po vsej deželi, zlasti pa na kmetijskih posestvih, v kmečkih delovnih zadružah, na ekonomijah splošnih kmetijskih zadruž in na površinah v socialistični kooperaciji. Nadalje pravi tovariš Kardelj takole:

POMEMBNI USPEHI V KMETIJSKI PROIZVODNJI

Glavni činitelj v teh proizvodnih uspehih je bil socialistični sektor gospodarstva — socialistična gospodarstva in površine v kooperaciji. V ilustraciji je dovolj navesti, da je leta 1958 dal na primer socialistični sektor s 15% setvenih površin pšenice 25% skupne proizvodnje oziroma 56% tržnih presežkov pšenice v tem letu, 13% setvenih površin koruze pa je dalo 31% skupne proizvodnje ali 80% odstotkov tržnih presežkov koruze...»

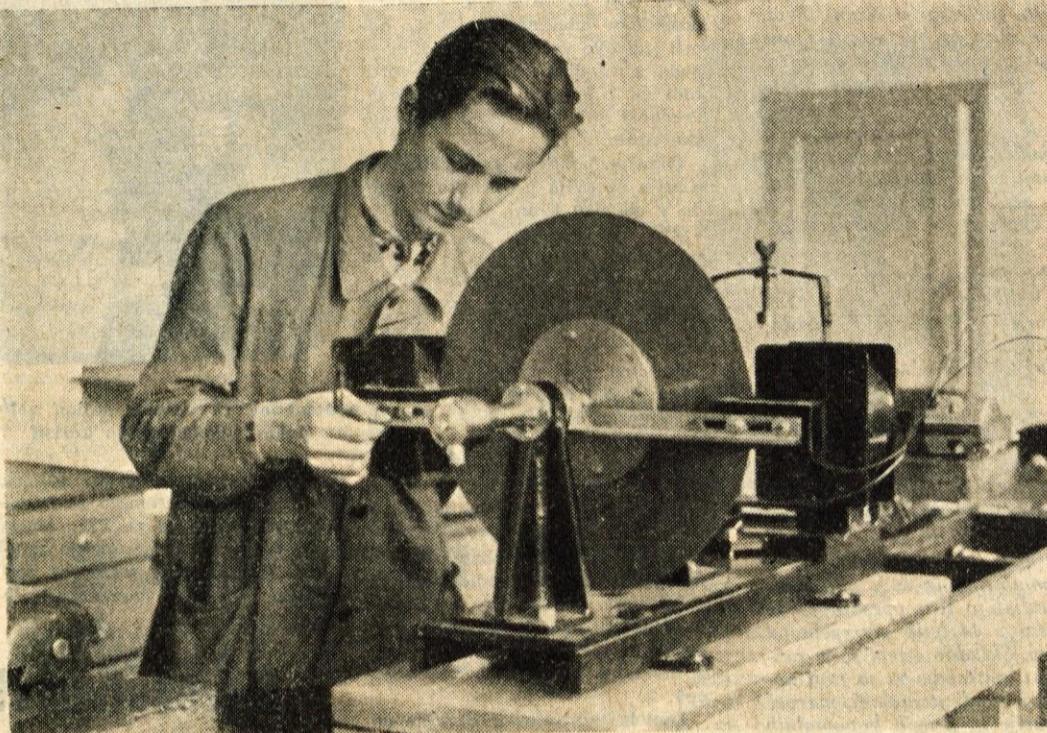
V nadaljevanju referata pravi tovariš Kardelj, da je bila celotna kmetijska proizvodnja v letu 1957 približno za 3,5% podplirano v letu 1961. Letos pa bo, če se bodo izpolnila planska

Skupščina stalne konference mest Jugoslavije

Več pomoči komunam

V Opatiji je bila letna skupščina Stalne konference mest, kjer je sodelovalo nad 600 delegatov in 150 zastopnikov družbenih organizacij in ustanov. Skupščina je otvoril predsednik ljudskega odbora Reke Edo Jordas, ki je razen delegatov in zastopnikov republiških organov upravo pozdravil tudi člana Zveznega izvršnega sveta Vladimira Popovića in sekretarja združenja mestnih korporacij Velike Britanije sira Harolda Bamwella.

Uvodni govor je imel dosedanj predsednik Stalne konference mest Milan Apih. V razpravi so potem poudarili, da bi Stalna konferenca mest morala v prihodnje posvečati več pozornosti vsakdanji pomoći komunam pri reševanju raznih problemov. Za novega predsednika Stalne konference mest izvoljen predsednik reškega ljudskega odbora Edo Jordas.

Nasvet poklicne posvetovalnice — zadovoljstvo pri delu

IZ SEJNE DVORANE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA

Materialni interes vsakega delavca

Za večjo delovno storilnost in boljše gospodarjenje kolektivov - Omejevanje zaposlovanja delavcev ni razočaralo - Priporočila o tarifnih pravilnikih

Odborniki obeh zborov OLO so v torek, 5. maja slišali obširno poročilo o delu Sveta za delo. Predsednik tega organa tovariš Berti Brun je z mnogimi podatki in ugotovitvami dokazal, da so se smernice o zaposlovanju in družbenem standardu, ki jih je OLO sprejel že jeseni, dokaj dobro uveljavile.

Največ razprav je takrat sprožila zahteva, naj se pri zaposlovanju delavstva spoštujejo globali v družbenem načrtu. Vsakemu podjetju je bilo določeno število delavcev. Skoraj povsod pa so ga močno prekoraci.

Ta zahteva je takoj spočetka rodila precej negodovanja. Uprave podjetij so se vrgle na dokazovanje, da bo z omejevanjem zaposlovanja delavcev prizadeto gospodarstvo, ogrožen bo proizvodni načrt in oškodovana skupnost. Postopoma pa se je mrzli-

ca polegla. Danes je povsod celo manj delavcev, kot jih dovoljuje global. Skupno je bilo v okraju 1. aprila 194 delavcev manj kot je dovoljeno. Samo občini Železniki in Ziri sta imeli rahlo prekoraken načrt, in sicer za 6 delavcev. V glavnem podjetja isčejo kvalificirane delavce, medtem ko za navadna težaška dela sploh ni najti delavcev v našem okraju. Zato morajo gradbena in druga podjetja za težaška dela še zmeraj iskati delavce iz drugih krajov.

Hkrati je bilo konec marca letos prijavljeno po vseh občinskih posredovalnicah za delo 1116 oseb, ki isčejo zaposlitev. Toda 96 jih je odklonilo zaposlitve. Čakajo samo na izbrana podjetja. Hkrati je 250 takih, ki žive na kmetijah, kjer se, po njihovih izjavah, lahko preživljava. Tako je skupno število resnično potrebnih za zaposlitev dokaj manjše.

Klub temu pa tudi to vprašanje zahteva določeno pozornost. Zlasti zato, ker je med prijavljenimi največ žensk (968). Predvsem na Jesenicah, kjer je v glavnem samo Železarna z neprimernimi delovnimi mesti

za žene, je skrb za zaposlitev žena potrebna.

Povečanje delovne storilnosti je danes v ospredju. Zlasti kadar je govor o standardu, nagrajevanju itd. Toda že poročilo je to stvar na kratko prikazalo. Tudi diskutanti se niso poglavljali v ta problem. Res je sicer, da so mnoga druga vprašanja vir k večji delovni storilnosti. To je najlepše pojasmil odbornik Milan Ogris na konkretnem primeru BPT v Tržiču. Omejevanje pri zaposlovanju je tam, kot je povedal, zmanjšalo željo po fluktuaciji, povečala se je delovna disciplina in izboljšal odnos do dela. To pa so glavni ključi do večje delovne storilnosti in hkrati do boljšega življenskega standarda.

O raznih vprašanjih so govorili tudi Ivan Pintar, Svetozar Kobil, Dragica Röme, Angelca Boštjančič, Andrej Verbič in druge.

Ob koncu seje so odborniki sprejeli tudi priporočila vsem gospodarskim organizacijam in občinskim ljudskim odborom za izdelavo tarifnih pravilnikov. Ti morajo biti sprejeti najkasneje do konca meseca maja. K. M.

Glavni problem: pomajkanje kadrov

Bled, 5. maja.

V prostorijah Kazine na Bledu je bil danes dopoldne VII. redni občni zbor Gostinske zbornice za okraj Kranj. Razen delegatov so se ga udeležili tudi tajnik republike Gostinske zbornice Ivan Jernejčič, podpredsednik OLO Kranj Ivan Bertoncelj — Johan in drugi.

Iz poročila upravnega odbora Zbornice, še bolj pa iz razprave, je bilo moč ugotoviti, da je najbolj aktualen problem gostinstva v kranjskem okraju pomajkanje kadrov in zelo slaba struktura zaposlenih. V začetku 1958 je bilo v gostinskih gospodarskih organizacijah na Gorenjskem zaposlenih 555 ljudi, 1. 8. lani 952 in konec decembra 664. Od tega jih je bilo konec leta samo 12 visokokvalificiranih, 255 kvalificiranih, 213 polkvalificiranih in 184 brez kvalifikacij. Tako stanje je zelo slablo, posebno še, ker prištevamo Gorenjsko med turistično najbolj razvite kraje v Jugoslaviji.

Kje je iskati vzroke za nezanimanje naše mladine za gostinsko poklic? In za vse večjo fluktuacijo iz gostinstva v industrijo? Delegati so se v razpravi pri teh vprašanjih precej zadržali. Kot vzrok navajajo predvsem delo v nedeljah in praznikih, osemurni delovni čas v industriji, pomajkanje stanovanj za gostinske delavce (v tem pogledu si tudi v prihodnjih letih

treba bolj paziti tudi na večjo selekcijo pri izbiro kandidatov. V šolo naj bi sprejemali le tiste, ki imajo veselje do gostinskega poklica in večjo inteligenčno sposobnost. Lani so bili zaradi slabega odziva prisiljeni predlagati OLO, da dovoli za sklenitev učne pogodbe spregled enega razreda predizobrazbe.

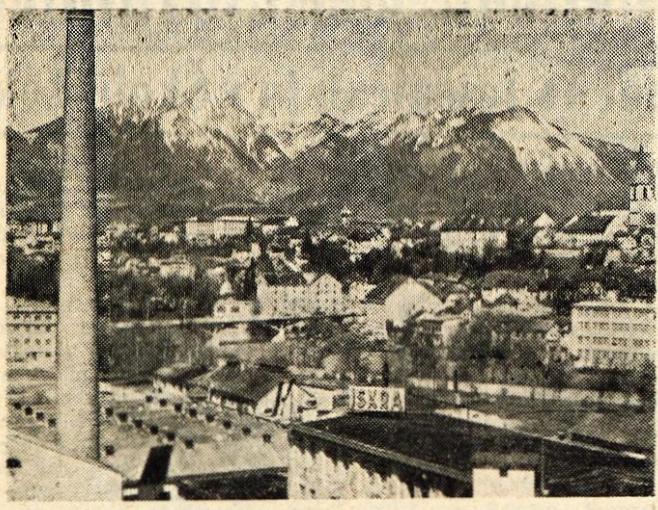
Poročilo poudarja, da bo treba letos in prihodnje leto v šolo sprejemati le fante in dekleta z dokončano osmiletico, sicer bo imela vajenska šola s takimi učenci težave tudi v prihodnjem.

Podpredsednik Zbornice tovariš Jože Markelj je v razpravi poudaril, da se letos v velikem obsegu pojavlja šumarskištvo — nedovoljeno trgovanje z vinom in žganjem. Država pri tem zgubi precejšnja sredstva na prometnem davku, razširja pa se tudi pijačevanje. Tržne inšpekcije pri občinskih ljudskih odborih so za ublažitev tega stanja vse premalo naredile.

Tajnik republike Gostinske zbornice Ivan Jernejčič je v razpravi poudaril dobre uspehe nekaterih gorenjskih gostinskih podjetij, ki so jih dosegla s podaljšanjem pred- in posezonske. Pri tem je važna predvsem prožna in kvalitetna propaganda, ki se je v zadnjem letu znatno izboljšala. A. T.

Toplejši dnevi že vabijo...

»Devetega maja 1945 so prišli partizani v Kranj. Prvi, ki je tisto jutro stopil na kranjske ulice, je bil tovarš Franc Puhar. Okoli 11. ure dopoldne pa so prikorakali v mesto še drugi partizani. Na celu je bilo poveljstvo Komande mesta Kranja.«

Tako bi kronist v skopih besedel zabeležil ta zgodovinski dogodek. Toda to je bila prelomnica razvoja in napredka. Cepav danes Kranj obuja spomine na NOB ob občinskem prazniku, ki je dne 1. avgusta, se vendarle mnogi borci, nekdanji aktivisti in prebivalci spominjajo tistega veselega majskega dne pred 14. leti.

Kranj, kot središče Gorenjske, ki jo je okupator hotel za vsako ceno vključiti v okvir Velikega Rajha, je bil prav zaradi tega še pod posebnim terorjem. Od znane Komeredjev izdaje leta 1942 pa do osvoboditve je bilo aretiranih, mučenih in usmrčenih mnogo zaslužnih organizatorjev in borcev osvobodilne borbe.

Po vojni se je Kranj hitro razvil v močno industrijsko središče. Narodni dohodek naglo raste in bo do 1961. leta dosegel že dobre 21 milijard dinarjev. To postavlja Kranj na vidno mesto gospodarskega razvoja naše dežele.

Ob tej priložnosti smo obiskali sekretarja Občinskega komiteja ZK Kranj tovariša Baldomirja Bizjaka in ga vprašali o stanju in perspektivah ekonomskega razvoja mesta.

»Naše organizacije Zvez komunistov in tudi na občinskem komiteju smo precej razpravljali o tem vprašanju,« je dejal. »Značilno je, da se je mesto v 14. letih povzelo od 8000 na preko 21 tisoč prebivalcev. Skladno s tem se je razvijala tudi gospodarska zmogljivost, nastajale pa so tudi ne-skladnosti in težave. Ne primanjkuje zgorlj stanovalj, marveč tudi trgovin, vodovodov, kanalizacije in drugih komunalnih naprav.«

Ljudem bo treba nuditi še več razvedrila, športnega dejstevanja in podobnega. Čimprej moramo najti tudi prostore za delavsko izobraževanje in združevanje sploh. V bližnjih prihodnostih bo treba zgraditi še kakih 4000 stanovalj, da bi zadostili potrebam.« K. M.

naša kronika

KONFERENCA ZK NA BLEDU

Bled, 7. maja

Danes zjutraj je tu začela občinska letna konferenca Zveze komunistov. Obširno portoročilo o družbeni in gospodarskem razvoju tega kraja ter vloge organizacij Zvez komunistov in njenih bodočih nalogah obsega polnih 40 strani. 12 osnovnih organizacij je izvolilo 120 delegatov za konferenco.

Tudi v Bohinju so pripravili letno konferenco ZK, ki bo v soboto, 9. maja. Na konferenco se pripravljajo tudi na Jesenicah, v Kranju, Tržiču in Radovljici, medtem ko so v Železnikih, Žireh in v Škofji Loki organizacije ZK svoje delo že obračunale.

LIKOVNIKI V POČASTITVE

40-LETNICE KPJ

Zadnje čase je v Mestnem muzeju v Kranju še več razstav kot sicer. V okviru proslav 40-letnice KPJ smo pred kratekim obiskali razstavo reprodukcij, del Zdenka Kalina in Antuna Augustiniča. Razstava je zajemala motiviko iz NOB. — Za naslednjo razstavo pa je grafik Ive Šubic prispeval vrsto skic, risb in grafik s partizansko tematiko.

4. maja je bila odprta razstava pod naslovom »Spomeniki NOB na Gorenjskem«. Razstavo je omogočila okrajna spomeniška komisija, ki je razstavila izbor iz svoje fototek; razstava posreduje najpomembnejše in likovno najbolj uspešne spomenike padlim borcem in talenjem na Gorenjskem. Razstavljenih je 32 fotokopij.

V kletnih razstavnih prostorih pa so razstavljene repreducije del jugoslovenskih kiparjev Vojina Bakovića, Krste Angeli Radovanija, Dušana Djamonije, Vanje Radaša, Števana Stojanovića, Karla Putriha, Borisa in Zdenka Kalina, Lojzeta Dolinarja in Jakoba Savinščaka. Razstavljeni dela obravnavajo tematiko iz ljudske revolucije.

12. maja bo v okviru teh razstav odprta še razstava del gorenjskih likovnikov - amaterjev.

Program razstav bo zaključil akademski slikar Dore Klemenčič z razstavo, ki bo občavnavala tematiko iz NOB.

OKRAJNO TEKMOVANJE V ORODNI TELOVADBI

V sredo, 6. maja je bilo v spodnji in zgornji telovadnicni Gimnaziji v Kranju okrajno tekmovanje osemletk v vajah na orodju. Vrstni red nastopajočih je naslednji:

Nižja skupina — moški a) vrste: 1. Osnovna šola Ivan Cankar iz Kranja pred osnovno šolo France Prešeren prav tako iz Kranja. Nižja skupina: — ženske a) vrste: 1. Osnovna šola Stane Zagor iz Kranja pred osnovno šolo Simon Jenko iz Kranja; b) posameznice: 1. Hilda Tačar, Osnovna šola Ivan Cankar, Kranj.

Podobno tekmovanje je bilo tudi v telovadnicu v novi Tekstilni šoli v Kranju, kjer so se pomerili telovadci srednjih, strogovnih in njim sorodnih šol. Razvrstili so se po naslednjem po-

Delo poklicnih svetovalnic Potrebe po vajencih so večje kot povpraševanje po prostih učnih mestih

Pri vseh občinskih posredovalnicah za delo so bile letos ustanovljene posebne komisije za usmerjanje mladine v poklice. Najbolj delavna je komisija pri kranjski posredovalnici za delo, ki posebno zdaj, v mesecu poklicnega usmerjanja, pripreja po šolah predavanja za starše in za otroke o številnih možnostih vključevanja v poklice in o pogojih, ki jih zahtevajo posamezni poklici. Za učence osemletk priprejajo tudi ekskurzije v tovarne. Komisija za poklicno usmerjanje v Tržiču med drugim skrb trdi za reševanje socialnih problemov mladine. Zdaj bodo odpri razstavo vseh poklicev, kjer se bodo z mladimi ljudmi pogovorili tudi že o prostih učnih mestih. Prednost pri tem imajo partizanske sirote.

Okrajna poklicna svetovalnica v Kranju opravlja psihološke pregledy v občinah Kranj, Radovljica in Tržič. Tačk teritorij pa je zanjo preobšren, zato bodo še v tem mesecu ustanovili poklicno svetovalnico tudi v Tržiču. Škofješko poklicna posvetovalnica je pregledala in dala nasvetne doslej že 30 invalidom, zdaj pa pripravljajo testiranje 200 učencev, ki končujejo obvezno šolanje in se odločijo za poklic. Menijo, da jih bodo matri ali od teh ljudi okoli 100 še temeljite pregledati in jim nuditi ustrezne nasvete. Slabše je delala jeseniška poklicna posvetovalnica, ki je po enem letu obstoja nudila nasvete le dveh kandidatom.

Poklicna svetovalnica v Kranju je letos opravila že 51 psiholoških pregledov (27 fantov, 22 deklet in 2 invalida) in testirala 120 učencev.

Lani in tudi letos je okrajna poklicna svetovalnica v Kranju poslala na vse šole anketno polo z vprašanjem »Kaj želi vedeti o izbi poklica in o nadaljnem šolanju?«. Iz odgovorov 1283 učencev, ki so letos odgovorili na anketno, je moč ugotoviti, da 113 učencev želi nadaljevati šolanje v višjih

vrstnem redu: ekipno moški — Gimnazija Kranj 323,8 točk, Tekstilna šola Kranj 329,4 točke itd. Ekipno ženske — Tekstilna šola Kranj 340,6 točk, Gimnazija Kranj 334,9 točk. Posamezno moški — 1. Herman Berčič, Tekstilna šola Kranj 58,3 točke, pri ženskah pa je zasedla prvo mesto Angelca Tačar, Gimnazija Kranj z 58,3 točkami.

M. F.

razredih iste šole, 585 jih želi nadaljevati šolanje v gimnaziji in v srednjih strokovnih šolah, 86 učencev se želi takoj zapošljiti, 35 jih bo ostalo doma na kmetiji, 46 pa se jih želi vključiti v uk in v šole s praktičnim poukom.

Pri učencih, ki nameravajo nadaljevati šolanje, je opaziti veliko skrb zaradi reforme šolstva, v Šk. Liki pa bojazen, da bo gimnazija

Pravočasno usmerjanje mladine v poklice je istočasno tudi eden od načinov reševanja vprašanja kadra v deficitnih (oknitičnih) poklicih. Velika pomanjkljivost je v tem, ker nimamo izdelanih perspektivnih planov kadra vsaj za tri leta naprej. Pristojni organi do danes še niso ugotovili, da bi bilo to potrebno. Poklicna svetovalnica si je pomagala s tem, da je že januarja letos poslala vsem delodajalcem zahtevo, da morajo prištovnim občinskim posredovalnicam za delo prijaviti prosta učna mesta. Do zdaj je bilo prijavljenih že preko 800 prostih učnih mest.

Mladina se zanima predvsem za 25 poklicev za kvalificirane delavce. Prosta učna mesta pa je prijavilo okoli 80 različnih poklicev. Potrebe po vajencih bodo letos skoraj v vseh poklicih večje kot pa povpraševanje za uk. Letos bo čutiti pomanjkanje vajencev zlasti v gradbeni stroki, kjer je prijavljenih 146 prostih učnih mest, zanima pa se za to stroko le 25 učencev. Malo učencev se zanima tudi za lesno-predelovalno stroko, kjer je prijavljenih 89 prostih učnih mest. Za trgovski poklic se zanima 43 učencev in učenek, prostih učnih mest pa je 101. Izredno nezanimanje je tudi za poklice v gostinski stroki. Edini poklic, za katerega je povpraševanje mnogo večje kot pa je prostih učnih mest, je šivilski — prijavljenih je 21 prostih učnih mest, zanima pa se zanjo 83 deklet.

T.

Otočitev je večkrat težka, zato dober nasvet mnogo koristi

ukinjenja. Od strokovnih šol se dekleta najbolj zanima za administrativno šolo in za ESS, fantje pa za TSS. Zelo malo pa je zanima za učiteljski poklic, za medicinske sestre, bolničarje in vzgojiteljice.

Poklicna svetovalnica v Kranju je letos opravila že 51 psiholoških pregledov (27 fantov, 22 deklet in 2 invalida) in testirala 120 učencev. Lani in tudi letos je okrajna poklicna svetovalnica v Kranju poslala na vse šole anketno polo z vprašanjem »Kaj želi vedeti o izbi poklica in o nadaljnem šolanju?«. Iz odgovorov 1283 učencev, ki so letos odgovorili na anketno, je moč ugotoviti, da 113 učencev želi nadaljevati šolanje v višjih

upravnih organov v letu 1958 in imenoval direktorja gostinskega podjetja »Krona« v Škofji Loki.

Novoustanovljeno podjetje v Gorenji vasi bo začelo s proizvodnjo že maju letos. Poslovne prostore b bo imelo v nezasedenem zadružnem domu v Gorenji vasi. Po investicijskem programu bo podjetje zaposlovalo do 50 delavcev in to razen nekaj strokovnjakov le nekvalificirano žensko delovno silo. Po mnenju Sveta za obrt in industrijo ima podjetje ugodno perspektivo, saj sedaj izdeluje te vrste izdelke samovo tovarna »ELMA« v Črnučah in nekateri privatni obrtniki. Analiza tržišča je pokazala, da je povpraševanje po teh izdelkih precejšnje, zato se v znatnih količinah tudi uvažajo.

M. C.

LJUDJE IN DOGODKI

Hladen piš s strehe sveta

Položaj v Tibetu se počasi razpla, medtem ko se pa po politična burja okoli te dežele v podnožju Himalaje še vedno razvema. V Pekingu niso zadovoljni samo s tem, da so zadušili upor, marveč po vsi sil iščejo kričev zanj. Popreg so obtožbe letete na račun tujih imperialistov, zdaj pa so obdolžite otplivejše: na zasedanju Narodnega kongresa Kitajske so brez zadržkov govorili o »nedopustnem vmešavanju indijskih ekspanzionistov v notranje zadeve Kitajske«.

Pravzaprav je ta razvoj šel postopoma, čeprav zelo naglo.

V začetku so, kot omenjeno, v Pekingu namigovali le na »določene kroge«. Ko je tibetanski vladar Dalaj lama pribpel v Indijo in tam dal svojo prvo izjavo, so na Kitajskem pohiteli s trditvijo, da to ni bila njegova izjava, pač pa so jo sestavile »druge osebe«. Le dan pozneje so te »osebe« označili kot »indiske ekspanzioniste« in skoraj odkrito je bilo rečeno, da je Dalaj lama izjavu sestavil predstavnik indijske vlade.

Naslednjega dne je Peking med »indiske ekspanzionistike kroge« pristel tudi najodgovnejše indijske politike in del indijskega tiska. Drugo jutro pa je kitajski tisk obdožil tudi in dijske vlado za podpiranje in hujskanje te »protikitajske gogne«. Hkrati so spremnili uradno verzijo o Dalaj laminem po-

begu: dolej so namreč v Pekingu trdili, da so tibetanski vladarji odvedli uporniki, zdaj pa izjavili, da je Dalaj lama nekakšen indijski ujetnik.

Na vse te obtožbe je odgovarjal indijski tisk, množice so demonstrirale in končno je moral spregovoriti še sam Nehru. Ceprav je najodločnejše zavrnil vse obtožbe, vendar ni nastopil z nasprotnimi obtožbami, ker se ni hotel zaplesti v hladno vojno in še bolj poslabšati resno načete odnose med obema največjima azijskima deželama. Nehru je v svojem govoru pred indijskim parlamentom izjavil: »V precejšnji meri sem vzemirjen zaradi tona v komentarjih raznih kitajskih osebnosti. Uporabljajo izraze hladne vojne, ne da bi pri tem upoštevali resnico!«

Indijska politika — je nadalje dejal indijski predsednik vlade — bo še nadalje temeljila na treh načelih v tem vprašanju: varnost Indije, dobri odnosi s Kitajsko in naklonjenost do Ti-beta.

4. maja je moral Nehru znowa javno odgovoriti na nekatere nadaljnje okrepljene napade, ki neprestano prihajajo iz kitajske prestolnice zaradi upora na »strehi sveta« kot slikovito ime-nujejo Tibet.

»Ničesar ne smemo storiti niti izreči, kar bi lahko škodovalo prijateljskim odnosom s Pekinom,« je znova v trezem tonu izjavil indijski voditelj.

»Fantastično je,« je nadaljeval Nehru, »da so takšne obtožbe neodgovorne storili voditelji dežele, ki jo mi spoštujemo in jo imamo za napredno v kulturi in na drugih področjih civilizacije... Vse to je storjeno v razburjenju in bo, tako umam, knalu minilo...« je končal indijski predsednik vlade.

Ni nobenega dvoma, da je tibetanski upor sprožil velikansko zanimanje v svetu. Medtem ko mu v Pekingu skušajo po vseh prilika reakcione značaj in trdijo, da je bil zaneten od zunaj, ga na Zahodu spet izkoriscijo v svoje namene. Pravijo, da je to druga, azijska Madžarska, pozivajo na intervencijo zahodnih sil, skušajo znova očriniti idejo socializma itd.

Se najhujše posledice na mednarodnem področju je upor »na strehi sveta« povzročil v indijsko-kitajskih odnosih, ki so bili dobesed temelj bandunške solidarnosti azijskih dežel. Menda lahko brez pomisla ugotovimo, da je zgoj spravljivost in razsodnost uradnega indijskega stališča in samega Nehruja rešila odnose med obema največjima azijskima deželama očitnega poloma.

Klub temu pa je težko reči, da hladna sapa, ki je zavela prek Tibeta, ne bo imela doljosečnih posledic v razvoju celiotnega azijskega sveta.

MARTIN TOMAŽIČ

TE DNI PO SVETU

Kakor pričakujejo, bo do konca tega tedna prispevo v Ženevo 2000 novinarjev, fotoreporterjev in televizijskih tehnikov, ki bodo prisotstvovali konferenci zunanjih ministrov ZDA, Sovjetske zveze, Velike Britanije in Francije. Konferenca se bo začela 11. maja.

Casopis »Burman« iz Rangua očita Vzhodnemu bloku, da v neresnični luči prikazuje nedavno potovanje Tita po azijskih in afriških deželah. Casnik izraža tudi zask

Tudi v Škofji Loki, Selški in Poljanski dolini SKRBE ZA RAZVOJ TURIZMA

Klub večletnim naporom Turističnega društva, ObLO in Muzejskega društva, ki že več let skrbi za ureditev in oplešavo starinskega mesta, v Škofji Loki nikoli ni bilo dovolj gostov, posebno še lani, ko so bila že urejena prenočišča. Vzroke za to lahko iščemo predvsem v slabih razmerah v gostinstvu, slabi turistični propagandi in odmaknjenoosti kraja od glavne prometne žile — ceste Jesenice—Ljubljana.

Letos pa so v Loki krenili po novi poti. Vse tri glavne gostinske obrate so združili v enotno gostinsko podjetje »Krona«, ki je od turističnega društva prevzel oddajo privatnih turističnih sob. Se do sezone nameravajo preurediti svoj

AKTUALNO VPRAŠANJE

Vložene so vse prijave za nacionalizacijo

Dne 7. aprila je v Sloveniji potekel enomesečni rok za prijavo nacionaliziranih najemnih zgradb in poslovnih prostorov. Zakon si ter določa rok treh mesecov za prijavljanie stanovanjskih objektov, ki bodo z zakonom o nacionalizaciji prešli v splošno ljudsko premoženje, vendar so se vsi občinski ljudski odbori v Sloveniji zedinili, da bo v Sloveniji rok za vložitev prijavi za ugotovitev predmeta nacionalizacije trajal le mesec dni. Do 7. aprila so bili točno vložili vložili civilno-pravne osebe, družbeno organizacije in druga društva državljanov, ki so imeli na dan 25. decembra lani najemne zgradbe in gradbena zemljišča, ki se po tem zakonu nacionalizirajo, dolžna vložiti prijave pri občinskih ljudskih odborih. Finančni inšpektor LRS je pred tem pripravil približen seznam vseh, ki pridejo v potrebo za nacionalizacijo najemnih zgradb. Finančni organi pri občinah so torej samo kontrolirali, če so vložili prijave, v nasprotnem primeru pa so jim pošlali še pisnemu poziv.

Pri okrajni komisiji za nacionalizacijo v Kranju smo se pozanimi, koliko prijav je bilo vloženih na Gorenjskem in kako delo zdaj poteka.

Povedali so nam, da so občinski ljudski odbori že pred rokom za vložitev prijav predvideli, da bo prišlo v kranjskem okraju v poštev za nacionalizacijo približno 485 stanovanjskih zgradb, 714 poslovnih lokalov in 67 poslovnih zgradb. Po podatkih komisije z dne 11. aprila so prijave vložili vsi tisti, ki so jih predvideli. Prijave so torej vložene sto odstotno. Nekateri so jih vložili šele na ponovni poziv finančnega organa občinskega ljudskega odbora.

Največ prijavi je bilo vloženih v kranjski občini, sledijo pa Jesenice, Tržič in Škofja Loka. — V Škofji Loki bo nacionaliziranih predvsem precej poslovnih prostorov.

Finančni organi pri občinskih ljudskih odborih zdaj pripravljajo v urejajo ves material. Komisija pa bodo začele z izdajanjem odločb v predvidenem roku.

T.

Jedna pot v socialistični preobrazbi vasi in modernizacija kmetijstva sta enoten proces

(Nadaljevanje s 1. strani) nje obdobje v socialistični rekonstrukciji kmetijstva.

V začetku sklepov je rečeno, da plenum SZDLJ, ki je bil 5. in 6. maja v Beogradu, ugotovlja, da se je naša politika na vasi izkazala za pravilno, da je razgibala široko družbeno-politično in gospodarsko dejavnost na vasi in omogočila doseg do membrnih rezultatov v pospeševanju naših kmetijskih proizvodnje in njeni socialistični preobrazbi.

Cilj naše kmetijske politike je slej ko prej rekonstrukcija kmetijstva v smeri ustavljanja velikih socialističnih proizvodnih enot, sposobnih, da organizirajo družbeni proces dela ob postopnem podružabljanju zemlje.

Za doseg teh ciljev je treba zagotoviti:

nadaljnji razvoj kmetijskih posestev, kmečkih delovnih zadrug in zadržnih ekonomij, tovarši Tito v sredo, kmalu po 12. urzi zaključil IX. plenum Zveznega odbora SZDLJ.

Takšna pot, ki jo naša doseganja praksa docela opravičuje, kaže, da so problemi napredka kmetijstva z moderno agrotehniko in socialistična preobrazba vasi dve strani istega procesa, da lahko samo z vsklajevanjem enega in drugega dosežemo uspehe v eni in drugi smeri...

Takšna pot, ki jo naša doseganja praksa docela opravičuje, kaže, da so problemi napredka kmetijstva z moderno agrotehniko in socialistična preobrazba vasi dve strani istega procesa, da lahko samo z vsklajevanjem enega in drugega dosežemo uspehe v eni in drugi smeri...

Plenum je v sredo dopoldne nadaljeval obravnavo referata tovarša Kardelja. Po obsežni razpravi je plenum referat odkril, na koncu seje pa sprejel sklepe, v katerih opozarja na perspektive in naloge za nasled-

glavni objekt in v njem uvesti represijsko službo. Pensionske cene so občutno znižali. Za zabavo govor so uvedli glasbo in ples v re-

VINO SE BO POSENKO

Zvezni izvršni svet je izdal uredbo, s katero spreminja družbene dajatve pri prometu in prodaji vina. Z novimi predpisi je odpovedan zvezni davek na promet z vinom, ki je znašal 10% maloprodajne cene. To pomeni, da se vino, ki je bilo v prodaji po 200 dinarjev, s tem poceni za 20 dinarjev. Se občutneje pa se zniža prodajna cena vina zaradi določitve maksimalne stopnje občinskega davka, ki je doslej znašal najmanj 10%, v glavnem pa se je vrtel okoli 20%. Občinski davek sme odslj znati največ 8% v trgovini in največ 12% v gostinstvu. S tem se bo vino v maloprodaji posenilo spet za najmanj 20%, če so vino doslej prodajali po 200 dinarjev. Glede na dosedanje prodajne cene vina smemo računati, da se bo prodajna cena znižala za okoli 50 dinarjev.

stavraciji »Turist« in v kolodvorski restavraciji.

Turistično društvo je skupno s podjetjem Transturist poskrbelo za turistično propagando. Razposlali so čez 4000 prospektov in drugega propagandnega gradiva, organizirali propagandno potovanje po sedmih republikah in povabilo vinarjev za štiri dni v Šk. Loko.

Tako pričakuje Škofja Loka goste z mnogimi novostmi: novim modernim kopališčem na Sori, preurejenim muzejem v novih prostorih na loškem gradu, novimi parki in dobrimi prometnimi zvezami. — Transturist pripravlja posebne izlete za goste v bližnjo okolico, turistično društvo pa bo poskrbelo za vodniško službo v mestu in za kulturno-zabavne prireditve.

Škofja Loka je izhodišče za turistično doslej skoraj nepoznani dolini. Oba — Selška in Poljanska — se pripravljata na sprejem gostov, posebno pa Dražgoše, Češnjica, Sorica, Poljane in Gorenje vas. Povsod so uredili kopališča in gostinske obrate, urejajo pa tudi ceste.

Ob vseh teh pripravah lahko upamo, da Škofja Loka in njeno zaledje ne bo več pastorka gorenjskega turizma.

JANKO KREK

Ob mednarodnem sejmu embalaže v Ljubljani

Jutri bodo na Gospodarskem razstavilišču v Ljubljani odprt III. mednarodni sejem embalaže, ki bo trajal do 17. maja. Na njem bodo razstavljeni domači in tuji embalažni izdelki iz lesa, pločevine, stekla, papirja, kartona, tektila, plastičnih mas ter surovine za izdelavo embalaže. Prikazani bodo tudi stroji za embaliranje, doziranje in za polnilje ter mehanična in kemična sredstva za vzdrževanje blaga.

Ob tej priložnosti smo vprašali dve največji gorenjski podjetji — Zelezarno Jesenice in Škofje Kranj — kako je pri njih z embalažo. Takole so nam odgovorili:

Zelezarna: »Žeblje, ki jih največ izvažamo v Združene države Amerike, dobavljamo v sodih. Te nam kvalitetno izdeluje LIP Češnjica. Nekateri kupci v ZDA si želijo dobave v kartonu. Tega pa zaenkrat še ne bomo zmogli, ker bi bili pri tem vezani na uvoz. Žico prodajamo v kolobarjih, bodečo žico pa na vretenih (»križih«). Za prevoz v prekomorske dežele se poslužujemo predvsem ladji Jugolimije z Reke, pa tudi ladji tujih ladijskih družb.«

Iskra: Svoje proizvode prodajamo v leseni zaboljih in v zaboljih iz kartona. Za promet po Jugoslaviji se poslužujemo kar domačih avtomobilov. Lesene zabolje nam v manjših količinah izdeluje Roleta Kranj, večje količine pa LIP Preddvor.« T.

In pašnikov, s trebljenjem grmečevja in podobno.

Nagrajevanje na podlagi učinka v proizvodnji oziramo po enoti proizvoda se je na socialističnih gospodarskih pokazalo kot najbolj stimulativni sistem. Zato je potrebno, da se v vseh kmetijskih organizacijah in zadržah dohodek delavec ustvarja na podlagi doseženih donosov. Takšna razdelitev dohodka in nagrajevanje bosta še bolj spodbujala individualno pobudo in gospodarsko korist proizvajalev.

Eina glavnih nalog v nadaljnjem razvoju kmetijstva je tudi znižanje proizvodnih stroškov na enoto proizvoda.

Socialistična preobrazba vasi in napredok kmetijstva terjata tudi stalno pomoč komun, okrajev, republik in federacije.

Sklepi so bili soglasno sprejeti, nakar je predsednik republike, tovarši Tito v sredo, kmalu po 12. urzi zaključil IX. plenum Zveznega odbora SZDLJ.

MARIKA BI SE DALO PRIŠTEDITI

Ugotovitev zavarovancev na skupščini v Kranju

Na skupščini Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje, podružnica Kranj, ki je bila v sredo, 6. maja, so bili delegati dokaj iznenadeni spričo ugotovitve, da izdatki za socialno zavarovanje neprenehoma naraščajo. Dohodki, oziroma dajatve industrije ne zadoščajo več za tolikšne izdatke te službe.

Ko so razpravljali o tem problemu, so ugotovljali, da bi bilo moč marsikaj prihraniti, če bi se zavarovanci složno zavzeli, ali vso poznami ta problem. Zato so menili, da bi bilo treba organizirati zbole zavarovancev. Ti bi se sestajali na terenu, na krajinah vavnih. Skupno s svojci, ki so prav tako komunistiki teh sredstev, bi skušali rešiti razne probleme in s skupnim zavzemanjem zmanjšati izdatke oziroma koristne uporabiti razpoložljiva sredstva.

4. c.

Takoj je bil pripravljen za to težko nalogo. Preko mnogih preprek in težav je tvegal življeno in pogbenil iz taborišča, potoval do Marseilla, se vtihotil na ladjo in skrajno izčrpal pridel na Jesenice januarja meseca 1940 leta.

Tu je z vso vmem nadaljeval s političnim delom. Bil je sekretar Okrožnega komiteja KPS.

Zivelj je polegallno in pripravljal komunitate na bližnji spopad s fažizmom.

Ob prihodu Nemcev se je takoj umaknil v ilegalno. Po napadu Nemčije na Sovjetsko zvezzo je organiziral pre partizanske edinice na Gorenjskem. Znal je odlično uporabljati izkušnje, ki si jih je pridobil v Španiji. Bil je eden najaktivnejših in najspodbujajočih organizatorjev splošne vstaje na Gorenjskem

OB 40-LETNICI KPJ

Naši narodni heroji: „Parov Joža“

Pod tem imenom pozna jo na Jesenicah Jožeta Gregorčiča, ko je kot živahan fantič razvažal sodo pri Paru na Jesenicah.

Rojstno hišo v Opatiji, Pulo in Pivku, kjer si je moral služiti kruhu kot pastir — vse je pustil po prvi svetovni vojni in prisel na Jesenicah. Očeta niti poznal ni. Bilo mu je komaj dve leti, ko je ta odšel čez »lužo«, da bi zaslužil kruha štirim otrokom. Toda namesto kruha je tam našel

ter osvobodilnega boja proti okupatorjem in zatiralcem ljudstva. Junija 1941 se je udeležil seje plenuma CK KPS v Ljubljani. Kot organizator upora je opravljal naslednje vojaške dolžnosti: komandant odreda, nato načelnik štaba odredov za Gorenjsko in po smrti tovariša Staneta Zagarija, marca 1942 je postal komandant grupe odredov za Gorenjsko.

Padel je v velikih borbah na Lipniški planoti na Jelovici 9. septembra 1942. Nemci so obkobili čelo na Mošenjski planini sredi Jelovice, kjer je bil Jože Gregorčič ranjen. Na njegov ukaz so ga tovarisi zavlekli v grmovje in ga pokrili. Ko so se mu približali Nemci, si je z bombo vzel življeno. Kmalu za tem so Nemci razglasili, da so ubili glavnega komandanta partizanov in da odslj partizanov ne bo več. Bilo pa je seveda obratno!

Jože Gregorčič je bil pravi lik zavednega proletarca in zvestega revolucionarja. S Stanetom Zagarijem in Lojzetom Kebetom je organiziral vstajo na Gorenjskem v letu 1941 in sodeloval pri vodstvu vsega osvobodilnega gibanja. Osebno je vodil ali sodeloval pri vodstvu prvih večjih vojaških akcij po naših krajih. Kot sposoben vojaški funkcionar je izbojival premekatero zmago nad premočnim sovražnikom. Zelo se je izkazal pri zajetju nemške postojanke v Mojstrani ter v težkih borbah za Dražgoše januarja 1942.

Jože Gregorčič je bil najbolj znani partizanski funkcionar ter kot tak sploh priljubljen in spoštovan. Njegov duh in njegovi junaški zgledi so zelo hrabri borce v boju proti okupatorju.

V znaku Dneva mladosti

Občinski odbori za proslavo 40-letnice KPJ so skupno z organizacijami Zveze borcev pripravile za maj dokaj pestrej program kot prejšnje mesece. Glavna značilnost teh prireditve je živahn sodelovanje mladih organizacij, ki pripravljajo v okviru Dneva mladosti vrsto prireditve. Največ jih predvidevajo med 18. in 25. majem.

Ostredna proslava bo v Kranju, kjer bo od 23. do 25. maja festival Bratstva in enotnosti.

Razen tega bodo še mnoge druge proslave, ki bodo posvečene posameznim dogodkom. Tako bo dne 10. maja v Gozdnu pri Tržiču proslava v spomin na pomembni partizanski sestanek, ki je bil 1924. leta. V nedeljo, 17. maja bo proslava na Mosteh na Jelovici, kjer je bilo od 12. do 14. maja 1944 posvetovanje komunistov z vse Gorenjsko. Krajenvi praznik v Mošnji, ki bo 10. maja, je tudi posvečen dogodkom borbe.

**„Kaj veš, kaj znaš“
na B'edu**

V okviru proslav 40-letnice KPJ se je blejska mladina pripravila na mikavno prireditve, ki bo v soboto, 9. maja v dvorani Kazine. Pod naslovom »Kaj veš, kaj znaš« bodo odgovarjali na raznina vprašanja o delavskem in kulturnem in gospodarskem razvoju in še posebno o dogodkih iz časov revolucije. Za odgovore se je pripravilo 20 mladinskih aktivov.

KREDA V OKOLICI TITOVEGA UŽICA

V okolici Titovega Užica so odkrili velika nahajališča krede. Zavzemajo najmanj 16 tisoč kvadratnih metrov zemljišč in imajo globino 120 metrov.

SLADKOR V MAKEDONIJII

V Makedoniji bodo letos pridelali 10 tisoč vagonov sladkorne pese. V novozgrajeni sladkorni tovarni v Bitolju pa bodo do konca leta pridelali 9 tisoč vagonov sladkorja.

DOMAČI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIKI

Zavodi »RR« v Nišu so te dni pričeli s serijsko proizvodnjo televizijskih aparatov v sklopu

KEMIČNA TOVARNA

»VIŠKOZA« V LOZNICI BO ZAČELA OBROTOVAT

OBVEŠČEVALEC

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot št. 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Pravilnikom ne objavljamo malih oglasov pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preklic 20, izgubljeni 10, ostalo 12 din od besede; naročniki imajo 50 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je 3215, uredništva 475.

Denarnico z dokumenti sem izgubila 4. maja od Trgovine »Gorenje« in dalje po Golniški cesti. Najdlitelja prosim naj vrne vsaj osebno izkaznico, ostalo pa obdrži za nagrado 3215.

Sansko knjigo veliko in dobro ohraneno kupim. Plaćam dobro. Ponudbe sporočite na K. K. Ziri 73 3216.

Ugodno prodam dobro ohraneno trodelno kuhinjsko omare in ostale dele. Cena ugodna. Naslov v oglašnem oddelku 3217.

Prodam vzdijljiv štedilnik za 20.000 din. Pšenična polica 10. Cerkle 3218.

Prodam motorno kolo »Puch« 250 ccm. Franc Čadež, Delnice 7, Poljane 3219 ku 3230.

Prodam psa ovčarja 4 meseca starega. Naslov v oglašnem oddelku 3220.

Prodam krmilino peso. Šenčur 24 3221.

Prodam novo kuhinjsko pohištvo — tudi na obroke ali zamenjam za dobro ohranjeni moped. Naslov v oglašnem oddelku 3222.

Ugodno prodam čisto nov voz s 6 cm širokimi kolesi. Zapuže 6. Begunje 3223.

Motor »Panonia« 250 ccm s 7000 prevoženimi kilometri prodam. Štanta, Stari dvor 62, Škofja Loka 3224.

Prodam dve novi okni 90 krat 105 centimetrov. Peternelj, Selca 3225.

Prodam 30 kokoši. Starčova 23 (Cirče) Kranj 3226.

Prodam vzmetsno kladivo (Aja) št. 2. Naslov v oglašnem oddelku 3227.

Kupim hišico, lahko v slabem stanju v Kranju ali okolici. Naslov v oglašnem oddelku 3228.

Sprejemem mesto oskrbnice za leto sezona v planinski koči. Naslov v oglašnem oddelku 3229.

Iščemo mirno in pošteno žensko (prednost imajo upokojence) za delo in družbo na majhnu posetvijo. Hrana in stanovanje zagotovljeno. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3230.

Preklicujem neresnične besede o Stanetu Poklukarju iz Nakla in o Janezu Jenku zaradi tavine lesa. Peter Grašič, Stara Loka, Škofja Loka 3231.

Prosim najdlitelja denarnice naj mi jo vrne. Izgubljena je bila v nedeljo pred Transtristom v Škofji Loki. Vrme naj mi samo dokumente, večje vsoto denarja lahko obdrži za nagrado. Lastnik je Grdina Ivo — Zagreb. Pošljite na naslov: Krivec Rudolf, frizer, Trašta, Škofja Loka. 3232.

Prodam večjo količino strelje za košnjo pri Vodicah. Naslov v ogl. oddelku 3240.

Prodam električno črpalko za hišni vodovod z elektromotorjem 220/380 V, sesalne in tlačne cevi ter stikalo. Naslov v oglašnem oddelku 3241.

Prodam moško kolo »Mifa«. Zadržušna 1, Kranj. 3242.

Zensko kolo prodam novo plave barve z dinamo. Ogled od ponedeljka dalje popoldne. Naslov v oglašnem oddelku 3243.

Iščem sobo v Kranju ali bližnji okolici. Naslov v oglašnem oddelku 3244.

Nudim brezplačno stanovanje tovarniški delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3245.

Preklicujem mesečno vozovnico Kranj — Predvor. Štular Anica, Sp. Kokra 8. 3246.

Preklicujem in obžalujem kar sem izrekla Boštjan Marija Podlubelj 68, ker nimam povoda za to. Kališnik Mira, Podlubelj. 3247.

Odvetnik Pernuš Janez, Kranj se je preselil na Koroško cesto 25 nasproti »Park Restavracije«. 3248.

Prodam bojler 20-litrski — radio »Ingen« 5 plus 1. Bajzelj, Beneškičeva 13, Kranj. 3249.

Prodam železno kad 1500 litrov. Podobnik, Gasilska 12, Kranj. 3250.

Motorno kolo 98 ccm »Herkules« v dobrem stanju prodam. Ogleđ v nedeljo. Rant Viktor, Zg. Luša 5, nad Škofjo Loko. 3251.

Zazidljiva parcela v Stražiču napredaj. Vodovod in elektrika na parceli. Izkop odgovarja za izdelavo zidne opeke v poljski peči na mestu. Naslov v oglašnem oddelku. 2252.

Iščem gospodinjsko pomočnico

4 do 6 ur dnevno, po možnosti upoštevamo. Primožič, Maistrov trg 10, Kranj o 3231.

Zamenjam stanovanje, mestno komfortno. Pismeno ponudbe oddati v oglašnem oddelku pod šifro »Sodobno stanovanje« 3223.

Obupana mati išče prazno sobo v Kranju ali bližnji okolici. Plaćam 1500 din. Za uslužo prevezem pranje perila. Ponudbe oddati v oglašnem oddelku 3233.

Brezplačno stanovanje v Kranju nudim tovarniški delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3234.

Sprejemem žensko na stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3235.

Sprejemem takoj brvskega pomočnika. Brvske-frizerski salion Kranj 3236.

Vdovec star 59 let, slovenske narodnosti, povratnik iz Nemčije, zdav, dobre zunanjosti želi spoznati zdravo simpatično vedovo staro 45 do 50 let, dobrega značaja zaradi ženitve. Ponudbe s sliko oddati v oglašnem oddelku 3237.

Preklicujem neresnične besede o Stanetu Poklukarju iz Nakla in o Janezu Jenku zaradi tavine lesa. Peter Grašič, Stara Loka, Škofja Loka 3238.

Prosim najdlitelja denarnice naj mi jo vrne. Izgubljena je bila v nedeljo pred Transtristom v Škofji Loki. Vrme naj mi samo dokumente, večje vsoto denarja lahko obdrži za nagrado. Lastnik je Grdina Ivo — Zagreb. Pošljite na naslov: Krivec Rudolf, frizer, Trašta, Škofja Loka. 3239.

Prodam večjo količino strelje za košnjo pri Vodicah. Naslov v ogl. oddelku 3240.

Prodam električno črpalko za hišni vodovod z elektromotorjem 220/380 V, sesalne in tlačne cevi ter stikalo. Naslov v oglašnem oddelku 3241.

Prodam moško kolo »Mifa«. Zadržušna 1, Kranj. 3242.

Zensko kolo prodam novo plave barve z dinamo. Ogled od ponedeljka dalje popoldne. Naslov v oglašnem oddelku 3243.

Iščem sobo v Kranju ali bližnji okolici. Naslov v oglašnem oddelku 3244.

Nudim brezplačno stanovanje tovarniški delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3245.

Preklicujem mesečno vozovnico Kranj — Predvor. Štular Anica, Sp. Kokra 8. 3246.

Preklicujem in obžalujem kar sem izrekla Boštjan Marija Podlubelj 68, ker nimam povoda za to. Kališnik Mira, Podlubelj. 3247.

Odvetnik Pernuš Janez, Kranj se je preselil na Koroško cesto 25 nasproti »Park Restavracije«. 3248.

Prodam bojler 20-litrski — radio »Ingen« 5 plus 1. Bajzelj, Beneškičeva 13, Kranj. 3249.

Prodam železno kad 1500 litrov. Podobnik, Gasilska 12, Kranj. 3250.

Motorno kolo 98 ccm »Herkules« v dobrem stanju prodam. Ogleđ v nedeljo. Rant Viktor, Zg. Luša 5, nad Škofjo Loko. 3251.

Zazidljiva parcela v Stražiču napredaj. Vodovod in elektrika na parceli. Izkop odgovarja za izdelavo zidne opeke v poljski peči na mestu. Naslov v oglašnem oddelku. 2252.

R A Z P I S

o vlaganju prošenj in prijav za sečna dovoljenja za leto 1960

Okrajni ljudski odbor Kranj, Uprava za gozdarstvo razglasila, da je določen redni rok za vlaganje predlogov za sečna dovoljenja in prijav za posek lesa na negozdnih tleh za leto 1960 v času od 18. maja do 20. junija 1959.

Predloge vlagajo lastniki, posestniki, upravitelji ali koristniki gozdov po 5. členu Uredbe o sečnih gozdih drevja (Uradni list LRS, št. 27-141/57) pri za gozdarstvo pristojnem upravnem organu občinskega ljudskega odbora.

Predloge za sečnjo lahko zberejo na podlagi 5. člena omenjene uredbe tudi kmetijske zadruge, na katerih območju so gozdovi, kjer se namerava sekati. Kmetijske zadruge vse sprejeti predloge s strokovno dokumentacijo o stanju gozdom in z mnenjem svojega gozarskega odbora predložijo za gozdarstvo pristojnemu upravnemu organu občinskega ljudskega odbora.

Kjer obstoji gozdnino gospodarski načrt, posebna strokovna dokumentacija ni potrebna.

Predlog mora pa 4. členu navedene uredbe obsegati zlasti:

1. priimek, ime in bivališče prosilca;

2. zemljiškoknjizne podatke kot: parcelno številko, katastrsko občino, vložitveno številko, površino gozda in domačo označbo kraja, kjer se namerava sekati;

3. količino in vrsto lesa, ki ga želi prosilec posekat;

4. kdo bo opravil sečnjo in za kašne namene želi prosilce porabiti les.

Vsi predlogi, ki bodo vloženi v rednem roku od 18. maja do 20. junija 1959 so kolkovine prosti. Po tem roku vložene prošnje se praviloma ne bodo upoštevale.

Predlogi za posek macesna se vlagajo posebej od ostalih vlog v istem roku.

Tiskovino za predloge sečnji lahko prosilci nabavijo pri za gozdarstvo pristojnem upravnem organu občinskega ljudskega odbora.

Vse gozdne posestnike, lastnike, upravitelje in koristnike opozarjam, da v tem času poravnajo vse zaostale obveznosti do gozdnega sklada. Kdor bo s plačilom v zaostanku, sečnega dovoljenja za leto 1960 ne bo prejel, oziroma mu drevje ne bo odkazano.

Prav tako ne bodo prejeli sečnega dovoljenja oni gozdniki posestniki, ki nimajo urejenih mej v svojih gozdnih parcelah.

Uprrava za gozdarstvo
OLO Kranj

19. maja 1959 Brvske-frizerska stroka in gradbena stroka;

20. maja 1959 Oblačilna stroka;

21. maja 1959 Živilska stroka

in prevozniki;

22. maja 1959 Gostilne in svodni poklici;

23. maja 1959 Vse ostale stroke;

19. maja 1959 Brvske-frizerska stroka in gradbena stroka;

20. maja 1959 Oblačilna stroka;

21. maja 1959 Živilska stroka

in prevozniki;

22. maja 1959 Gostilne in svodni poklici;

23. maja 1959 Vse ostale stroke;

19. maja 1959 Brvske-frizerska stroka in gradbena stroka;

20. maja 1959 Oblačilna stroka;

21. maja 1959 Živilska stroka

in prevozniki;

22. maja 1959 Gostilne in svodni poklici;

23. maja 1959 Vse ostale stroke;

19. maja 1959 Brvske-frizerska stroka in gradbena stroka;

20. maja 1959 Oblačilna stroka;

21. maja 1959 Živilska stroka

in prevozniki;

22. maja 1959 Gostilne in svodni poklici;

23. maja 1959 Vse ostale stroke;

19. maja 1959 Brvske-frizerska stroka in gradbena stroka;

20. maja 1959 Oblačilna stroka;

21. maja 1959 Živilska stroka

in prevozniki;

22. maja 1959 Gostilne in svodni poklici;

23. maja 1959 Vse ostale stroke;</p

Družinski pomerki

Pomagaj si sam

Iznajdljiva gospodinja bo v gospodinjstvu marsikatero škodo popravila sama ter si na ta način prihranila mnogo časa in denarja. Seveda je za taka popravila potrebno nekaj znanja — vsake stvari se je treba pač naučiti! Sem sodi tudi potrebnega zbirka orodja in zaloge raznih pripomočkov, kot so klej, kit in podobno. In še nekaj je pri tem važno: občutek odgovornosti za to, kaj smemo svojim rokam zupati in česa ne smemo. To velja predvsem za plinske in električne instalacije in priprave.

Vsa takšna popravila, razen če ne gre za malenkosti, kot je čiščenje zamašenih plinskih gorilnikov ali zamenjava pregorelih varovalk, naj načeloma izvršuje strokovnjak, kajti pri nespretnem rokovovanju ste lahko v smrtni nevarnosti, ali pa vsaj krivi zelo neljubili posledic.

Kakšno orodje potrebujemo?

V zaboku za orodje naj bo: meroilo, eno do dve klavidi, mizarško dleto, nekaj kleče (navadne kleče, ščipalke, kombinirane kleče), dva izvijača različnih velikosti, sveder in pila, tračna žaga, lopatica za sadro, škarje in odpirci (vitrihi), posodica z oljem in kuhalnik za klej s klejem, pametno izbrana zbirka žebeljev, žičnikov in vijakov, varovalke, nekaj žice, vrv in steklenega papirja, sveča in vžigalice, stare ščetke in krpe.

Kdor ima lastno hišo ali sicer rad rukodelci, bo svojo zbirko izpopolnil še s primežem, kovinsko žago, obličjem, spajkalcem in podobnim orodjem.

K naši opremi sodijo še naslednja pomagala: špirit, bencin, petrolej, salmijak, prana kreda, strojno olje, kalij, sadra, lepilo, kit itd.

Ce želimo, da nam bo ta zbirka tudi koristila, si moramo zapomniti naslednje: orodje mora biti shranjeno na določenem mestu, tako da je vsak čas pri roki. Po uporabi ga očistimo in položimo na svoje mesto. Steklencine opremimo z etiketami in tesnimi zamaški. Mavca in kita ne hranimo v vrečkah, temveč v steklenikih, dobro zaprtih kozarcih ali škatlah. Steklencine z nevarno vsebinou, kot je na pr. žvepla ali solitna kislina, opremimo z vidnim znakom, da jih pomotoma ne zamenjam, in postavimo na takšno mesto, ki je varno pred otroki.

Razstava ročnih del

Po uspešnem zaključku ročno-delsko-gospodinjskega krožka, ki ga je priredila Svoboda Šenčur od lanskega oktobra dalje, so prejšnji teden slovesno odprli razstavo ročnih in gospodinjskih del. Razstavljeni izdelki so pokazali, da so žene in dekleta v tem krožku pridobile obsežno znanje.

-an

Preprečevanje nalezljivih bolezni v cepljenju

Zelja po zdravju je že od nekdaj vodila ljudi k opazovanju in ugotavljanju bolezniško delajočih vzrokov in okolišin. Rezultati opazovanja so bili odvisni od sposobnosti in kritičnosti opazovalca, največ pa od srečnega naključja, saj medicinskega znanja dejansko ni bilo in je mišljeno o vzrokih za nastanek bolezni bilo pretežno le ugibanje.

Ko pa se je v drugi polovici 19. stoletja pojavila nova panoga medicine, bakteriologija, ki je postopoma odkrila male, golemu očetu nevidne povzročitelje nalezljivih bolezni, tako imenovane bolezniške klice ali mikrobe, je s temi odkritiji proučevanje nalezljivih bolezni dobilo trdne znanstvene temelje.

VSE ZA VZGOJO NOVIH GOSPODINJ

Pred tednom so v Cerkljah zaključili gospodinjski tečaj, ki ga je organizirala Kmetijska zveza. Tečajnice so prihajale dvakrat na tečaj v zorno urejeno kuhinjo, ki se nahaja v zadružnem domu. Tu so se urile v kuhanju in serviranju. Izkušnje, pridobljene na tečaju, bodo prav gotovo doprinesle k dvigu gospodinstva na vasi.

Pretrivali bi, če bi trdili, da lahko danes uspešno preprečimo prav vse nalezljive bolezni in da smo s površja zemlje zbrisali tiste, ki bi jih že lahko, če bi se dosledno izvajali vsi proti epidemični ukrep. Napredek medicinske znanosti, dvig socialno-ekonomske ravni, posredno pa kulturne in s tem tudi zdravstvene prosvetjenosti, vse to bo privredno do stanja, ko nalezljivih bolezni v epidemični obliki ne bomo več poznali, in to je cilj, za katerim moramo težiti.

Za preprečevanje mnogih nalezljivih bolezni so cepljenja najvažnejši protiepidemični ukrep, ki nam že danes omogoča, da nekatere bolezni uspešno znižujemo.

Ali so cepljenja danes še potrebna? To je vprašanje, ki ga dostikrat slišimo in ki ga največkrat postavljajo starši, včasih pa tudi zdravstveni delavci. Starši, ki se jim otroci smilijo in jih zato želijo obvarovati pred vzbodi in jeksične igle, zdravstveno osebje, ki ve, da smo pri zdravljenju mnogih komplikacij nalezljivih bolezni z modernimi kemoterapktiki in antibiotiki dosegli lepe uspehe in močno znižali smrtnost.

Karirasta volnega obleka, primerna za prehodne dni. Poudarek ji daje od vrata odstopajoč ovratnik in posebna kimono rokava.

DRUGI MEDNARODNI FESTIVAL MODE V BEOGRADU

Kot preteklo leto, bo tudi letos mednarodni festival mode v največji dvorani Beograjskega sejma. Lista prijavljencev je že popolna. Festivala mode, ki traja od 1. do 10. maja, so se udeležile najbolj znanne modne hiše iz Francije, Poljske, SSSR, Italije in Madžarske. Jugoslavijo pa zastopata Hrvatska in Slovenija. Vsaka ekipa ima najmanj šest manekenov, obiskovalci pa lahko vidijo več kot 350 raznih modelov. Na reviji niso prikazane samo moderne novitete, ampak tudi modna oblačila, ki so značilna za posamezne države.

Razen modelov, ki jih prikazujejo manekeni, lahko vidijo obiskovalci Festivala tudi novosti iz proizvodnje naše industrije, ki »spremlja modo«, n.pr. tovarne tekstila, parfumerije, kožne galerije in drugih podobnih predmetov.

Z vsako inozemsko skupino so prišli znani predstavniki zabavne glasbe, med njimi tudi znana pevka Marom de Rio, ki je leta 1958 na Festivalu v San Remu prejela prvo nagrado.

MLADA RAST

Najstrašnejši dnevi mojega življenja

Opisala bom dogodek in NOB, ki ga je doživel moj oče

Bilo je aprila 1943. leta, ko je zdrobil, nato pa pojedel. Misli je, da ga bo precej konec, a mu nič škodovalo.

Nekega dne je zaslišal znane glasove okrog bunkerja. Bili so njegovi tovariši, doma iz iste vasi kot on. Prišli so ponj v bunker in ga peljali v kaznišnico k njegovim tovarišem, da so bili skupaj. Čez nekaj tednov so jih peljali v Nemčijo in dali na delo v taborski Laa thava.

Po težkih dneh trpljenja je tudi oče dočakal svobodo.

Pozdravlja vas Danica Prezelj, Podporezen, št. 2, pošta Sorica.

Miška in zobček

Miška malaa je v kotu škrabala, pod mizo se skrila in v sobi ostala vse do noči...

Kaj je iskala navrhanka malaa, povejte mi!

Tonček že ve in se smeji: ▶ ustih kot tremil bi — zobčka več ni...

Tončka Perčič

Za bistre glave

Ondan sem bral nekje tele stavke. Pa se mi je zdelo nekaj narobe. Otroci, preberite še vi in mi povejte, kaj je napak v tem stavku:

»Mračno je gledal mladenič, stoeč na najvišjem skalnem vrhu, z razširjenimi rokami za ladjo, ki je plula proti jugu, in oči si je senčil z roko zavoljo prehude svetlobe zahajajočega sonca. Končno, ko je postajala ladjica čimdalje manjša, se je dignivil iz rosne travne in stekel po ozkem skalnatem grebenu navzgor, da bi lahko še malo opazoval odmikajoči se coln.«

RADA CIREK

Na katero planinsko postojanko je prispeala ta planinka?

(Kredarica)

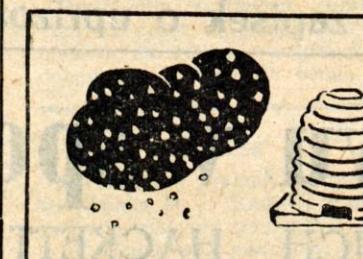
NASVETI

Za sušenje volnenih predmetov: jopic, puloverjev, kril itd. je tako priporočljiva mreža iz tanke žice, pritrjena na lesen okvir približne velikosti 0,70 krat 1,30 metrov. Na takoj mrežo položimo najprej časopisni papir, nato pa staro fro-

tirko, na kateri posušimo zravnati kos obleke. Tako bo obleka neprimereno hitre suha kot je bomo sušile sumo na navadni deski, ker bo zrak dostopen z obeh smeri.

Zepi moških oblek se radi raztrgajo, posebno može nosijo v njih klučce, vžigalnike in podobno. Zato je zelo pametno, če žepi pri novi obleki naredimo iz dvojnega blaga ali pa jih potem podložimo z ostanki prave svile.

Politrano pohištvo se bo spet svetilo, če ga zdrgnemo s platneno krpo, na katero kanemo nekaj kapljic viinskega spirita in mandejevega olja.

REBUS

VIHAR POD TRIGLAVOM

Riše Milan Batista

Mihal, ljubljeneč gora

169

Noč je bila jasna in mesec je srebril zasnežena pobočja. »Če ne bi bilo vojne, bi se zdajle ustavil, pa bi vso noč gledal te čudovite planine v mesečnem svitu,« je šepnil partizan v koloni. Ja, če ne bi bilo vojne... Tako pa se je še mesec, ki je razlival lepoto po snegu, spremenil v njihovega sovražnika, ko so morali čez odprtlo polje do vasi.

170

Klub izdajalski mesečni svetlobi so neopaženi prišli do vasi. Nedaleč od Senčeve hiše je bila policijska postojanka in stražarji bi jih prav lahko opazili — pa jih niso. Mihol je razmestil partizane okrog hiše, malo vstran pa je postavil zasedo z mitraljezom. Potem je stopil k vratom in potkal. Nič. Še enkrat je potkel po vrath — spet nič.

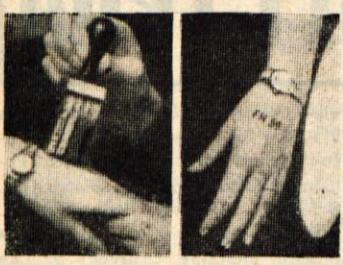
171

»Najbrž slutijo, kdo je zunaj, pa se bojijo odpreti — kako se ne bi bali, ko imajo slabo vest!« je šepnil Mihal tovarišem. »Ampak ukancili nas ne bodo,« je nadaljeval; »splezal bom na verando, od tam v vežo, potem vam bom pa odprl vrata v hišo!« Stopil je k verandi in se začel oprezzo vzpenjati po njej. Kmalu je bil gori in izginil je v temnem poslopju.

172

Mihol je neslišno zlezel v hišo. Iz sobe, v katero je bil vdrl, je po nerazsvetljene stopnicah taho stopal navzdol do veže, da bi odprl tovarišem vežna vrata. Ampak tam pred vratom je stal kmet Senc. Ko je bil začul prvo Mihovih trkanje, se je ustопil k vratom s težko sekiro v roki. Zdaj je čul drsanje Mihovih korakov po stopnicah. Dvignil je sekiro.

Zanesljiva »vstopnica«

ŽIG NAMESTO VSTOPNIC

Skoro vsaka švedska vas ima ljudske domove, v katerih so razne prireditve, med njimi seveda tudi plesne. Prav rado ra se dogaja, da je v plesni dvorani več ljudi, kot je bilo prodanih vstopnic. Udeleženci, s pretezo, da se gredo osvežiti, hodijo na presto, tam pa svojim priateljem oddajajo svoje vstopnice. V nekem takem društvenem domu so prisili tem nepravilnostim na sled. Takoj so podvzeli ukrepe. Vsakemu udeležencu vtišno pri vhodu na roko pečat nevidne barve, ki pa je čitljiv pri ultravioletnih žarkih in izgine že v 24 urah. Sumljive udeležence na ta način lahko vsak čas s posebno pripravo odkrijejo in odslove.

Kakšni ste na javnih prireditvah?

Med skrajno vladostjo in neotesanostjo obstaja še cela vrsta stopenj

Odgovorite iskreno na teh petnajst vprašanj in izvedeli boste, če znamo živeti v družbi, gledališču, kinu, na javnih prireditvah itd.

1. Memite, da je normalno, če človek obdrži v kinu klobuk na glavi, če je zelo prehlajen?
2. Ali mislite, da so mladi ljudje, če se objemajo v kinu, nevzgojeni?
3. Ali kdaj postavite noge na sedež svojega soseda, ker vam je tak položaj udoben?
4. Ali se vam zdi neumno prepustiti mesto v dolgi vrsti pred blagajno kina starejši osebi?
5. Se vam zde smešni mladi ljudje, ki se v kinu na daleč glasno pozdravljajo?
6. Ali rečete vsaki osebi »opravite!«, če mora zaradi vas vstati celo vrsta?
7. Ali sedite na vašem sedežu tako, da sosed, ki je za vami, lahko vidi?
8. Ali ste že kdaj v gledališču žvižgali?
9. Memite, da je normalno, da v času predstave objasnjujete svojemu sosedu stvari, ki jih od igralcev ni dobro slišal?
10. Ali opozorite v kinu ali v gledališču tiste, ki govore v vaši bližini?
11. Ali prenehate odpirati vrečico za bonbone, če preveč šumi?
12. Ali vrzete papir od bonbonov na tla?
13. Ali vedno potrebujete oba naslona, da položite nanju roke?
14. Če opazite, recimo, izgubljeno rokavico, ali jo odnesete takoj k vratarju ali blagajničarki?
15. Ali ste se že kdaj sprli z vratarjem, če ste prišli po pričetku predstave?

Vsakokrat dodajte eno točko, če ste odgovorili da na naslednja vprašanja: 2., 5., 6., 7., 11., 14.

Prav tako, če ste odgovorili ne na: 1., 3., 4., 8., 9., 10., 12., 13., 15.

Ce imate več kot 10 točk, je vaše obnašanje v družbenem življenju povsem pravilno. Vedno spoštujete pravice in svobodo drugih. Pazite, da ne boste postali blagaževi oih, ki so do vas brezobzirni.

Ce imate 5 do 10 točk pomeni, da ste takšni kot »vsi drugi«. Vaša vladost zavisi od prilike. Priznajte si sami: ne obnašate se najbolje, kadar vas nihče ne vidi in ne more o vas ničesar soditi.

Ce imate manj kakor 5 točk pa pomeni, da je vaše obnašanje v družbi na zelo nizki stopnji. Ce to delate hote, se dobro izprašajte, če imate za tako početje upravičene razloge. Ce je to nehote, se boste verjetno spremeni, ko vam bodo vaše lastnosti odkrile te vrstice.

PRVA GOBA

Da bi že v tem času šel v gozd po gobu, se verjetno nihče ne domisli. Za gobarje začne sezona navadno šele konec maja ali v začetku junija. Franc Pušer iz Bobovka v Kranju pa je imel za letošnje prvomajske praznike nevsakdanjo srečo — na sprechodu skozi Uden boršt je zagledal precej velikega jurčka; sveda ga je tudi odtrgal, saj se mu kaj takega še ni prijetilo, čeprav je že vrsto let navdušen gobar.

Naslednji dan je trajala preiskava spet dolgo in

ANEKDOTE

Virtuoza na klavirju, Artur Rubinstein, ki obvlada osem jezikov in v vseh zelo radi govori in mnogo govori, pričoveduje o sebi, da se ga je pred nekaj meseci lotila trdovratna hričavost. Časopisi so prav tedaj pisali mnogo o tem, da je rak v zvezi s kajenjem. Odločil se je, da gre k specialistu za bolezni v grlu. »Med pol ure trajajočo preiskavo sem poskušal razbrati sodbo na njegovem obrazu,« pričoveduje Rubinstein, »a je bil neprodiren. Naročil mi je, naj naslednj dan zopet pride. Ko sem odhajal, sem bil na moč zaskrbljen. Tisto noč nisem mogel spati.«

Naslednji dan je trajala preiskava spet dolgo in

Največja znanstvena odkritja zadnjih dvajsetih let

Večina nas sodobnikov se komaj zaveda, kakšne ogromne korake je napravila znanost v zadnjih dvajsetih letih. Tu navajamo nekaj najpomembnejših znanstvenih dosežkov, ki so spremenili naše življenje bolj kot katerakoli doba doslej.

Halov teleskop. Astronomija pomni mnogo dramatičnih iznajdb, ena izmed najimenitnejših je prav gotovo Halov teleskop, največji odbojni teleskop na svetu. S petmetrskim odbojnim ogledalom lahko vidi milijarde svetlobnih let daleč. Povstavili so ga 1948. leta na gori Palomar v ZDA.

Televizija. Načelo televizije so dognali že 1884. leta, ikonoskop (televizijska cev z zaslonom) pa so iznašli kmalu po prvi svetovni vojni. Vzlič temu so se začele prve redne oddaje šele 1939. leta. Dandanes je televizija po svetu že silno razširjena.

Radar. Nemara je radar najpomembnejša znanstvena iznajdba vojnega časa. Omogoča ladjam in letalom »videti« v tem.

V miru omogoča varno plovbo ter letenje v noči in megli.

Polprevodniki. Izumili so jih leta 1948. Opravljajo lahko skorje vse naloge elektronik in razen tega porabijo med delovanjem silno malo energije in so zelo majhni.

DDT in druga sredstva proti mrševemu. DDT so iznašli že leta 1874, a je zaslovel šele leta 1944, ko je zatrli epidemijo tifusa v osvobojenem Neapelju. Po vojni so ga na veliko začeli uporabljati v kmetijstvu. Kmalu so se mu pridružila še druga protimrševna sredstva — BHC, kloran, TEPP, toksafan in sredstva proti plevelu. V poljedelstvu se je začela kemijska revolucija.

Cudežna zdravila. Prvi antibiotik penicilin so odkrili že leta 1928, industrijsko pa so ga začeli izdelovati šele 15 let kasneje. Po vojni so se mu pridružili streptomycin, kloromicin, aureomicin, teramicin in drugi. Ta zdravila iz različnih plesni zelo uspešno uničujejo mnoge bolezni in kužne klice.

Atomska energija. Največji znanstveni dosežek zadnjih dveh desetletij je nedvomno silen napredki na področju atomske energije. Atom je postal gigant, ki vlada nad življenjem našega planeta.

Nihče ne ve, kaj nam še prinese prihodnost. Ni pa daleč doba, ko bomo premagali bolezni — telesne in duševne, se podali v vsemirje in morda tudi rešili uganko življenja.

Žreb je odločil

V torku popoldan je bilo v uredništvu »Glas Gorenjske« javno žrebanje nagradne križanke, ki je bila objavljena v slavnostni številki ob 40-letnici KPJ. Med 209 rezultati, ki jih je uredništvo prejelo do napovedanega roka, je treb določil naslednje nagrajenca:

1. nagrada — 2000 din: Anica Zagojen, knjigarna »Simon Jenko«, Kranj; Vinko Pavlin, Ljubljana, Hrenova 4; Dacar Melhior, Grad 224, Bled; 5. do 14. nagrada — 500 din: Mirko Derlink, Ulica Tatjane Odrove 6, Kranj; Lado Stružnik, C. na Klanec 18, Kranj; Mojca Korbar, Kranj, Cankarjeva 5; Iztok Purč, Kranj, Stara cesta 8; Marjeta Pirč,

Zupančičeva 5, Kranj; Marija Bohinc, Trboje 2 p. Smlednik; Rudi Götz, v. p. 6537/2 Titograd; Julka Kos, Kranj, Skrlovec 2; Heda Solar, Kajuhova 14; Janez Čebašek, Voklo 31 p. Senčur.

Nagrajenici iz Kranja in bližnje okolice lahko dvignje nagrade od 1. maja dalje v uredništvu, ostalim pa bomo nagrade poslali po pošti.

PRAVILNA RESITEV

Vodoravno: 1. Zvezka komunistov, 14. Ovem, 15. Vukovar, 16. etet, 18. bos, 19. nemoralen, 21. ona, 22. ah, 23. Po, 24. paž, 25. as, 27. as, 28. navada, 30. Apatin, 33. dav, 34. oteta, 36. oves, 38. set, 39. 41. iti, 42. F/K/N, 43. til, 45. Sloveni, 48. prigoda, 50. so, 51. Angorec, 52. od, 53. trs, 55. Ado, 57. Kropa, 58. onisi, 60. Ina, 61. oje, 63. Ama, 65. on, 67. paraden, 71. ol, 72. rat, 74. kolo, 75. Oman, 76. epa, 77. Avar, 79. ri, 81. uk, 82. Eden, 83. norec, 85. kot, 87. ovira, 88. Zagreb, Ljubljana.

Napovedno: 1. Zvod, 2. ves, 3. en, 4. ave, 5. Kum, 6. okopati, 7. mora, 8. uvažati, 9. NAL, 10. IRE, 11. te, 12. Oto, 13. vena, 14. obad, 17. rasa, 19. novica, 20. natoni, 23. pav, 26. silv, 28. nato, 29. do, 31. pa, 32. neto, 33. delo, 35. Etiopia, 37. Sido, 38. SSSR, 40. ena, 42. f/krc, 44. Lado, 46. Verona, 47. Inn, 48. pes, 49. Godina, 53. tri, 54. Spa, 55. ara, 56. osa, 59. koren, 61. oro, 62. Edo, 64. slama, 66. navoz, 67. por, 68. ali, 69. emu, 70. naik, 71. opera, 73. tara, 76. edin, 78. reg, 80. boj, 82. Eva, 84. CR, 85. KL, 86. tu, 87. oj.

pa... In niti na um mu ni prišlo, da bi bil zaradi nedeljskega početja v zadregi! Kakšen človek je to?

Zvečer Dominika ni bilo doma. Čeprav je pretepel sina kot otroka, je čutil potrebo, da poplakne žolč, ki se je nabiral v njem in je odšel k Jarmu. Večerjali so Ana, Pavle in Vida sami. Po večerji je Vida odnesla posodo in se ni vrnila, Pavle in Ana pa sta obsedela v zgornji hiši. Ana je po svoji navadi pletla, sin pa je bral časnik. Prilika se mu je zdela kot nalašč, da bi se porazgovoril z njo.

»Kaj bi rekla, če bi se oženil?« je vprašal nenadoma.

Ana ni niti pogledala od pletenja, samo malomarno je prikimala. Tako pogosto so govorili o Pavlovi ženitvi, da ji je bilo že vseeno, kdaj se oženi. Komaj na dnu duše jo je rahlo zbolela misel, da se bo moral umakniti mladi in ji prepustiti gospodinjstvo. S tem je bila zvezana zavest, da je že zares star in da se njeno življenje bliža koncu, da je že zares star in da se njeno življenje bliža koncu, izgubila sina in z njim vse, kar jo je toliko let vezalo na življenje, toda v to nekako ni mogla verjeti. Pavle bo zmeraj ostal njen — njen sin.

»Kar z očetom se zmeni,« je rekla.

»Z njim se ne bom menil. S teboj moram govoriti. Stvar je ta, da ne bom vzel Hele.«

Zdaj je Ana le odložila pletenje. »Kaj pa to pomeni?« je vprašala in zaskrbljeno gledala sina.

»Mislim, da Hela ne bo preveč žalovala, če me ne dobidi,« je zamišljeno reklo Pavle. »Govoril sem z njo — zelo pametna je in ni ji dosti do mene. Vzel bom Vido.«

»Ali našo?«

»Čigavo pa?«

Pavle je opazoval mater — ni se mu zdela tako presečena, kot je pričakoval. Na njenem starem, pa še zmeraj prikupnem obrazu je bila komaj senca neke zavzetosti. Bilo je, kot da občuti olajšanje ob misli, da se s Pavlovo ženitvijo v hiši ne bo nič spremenilo. Ne da bi mnogo premisljala, je izrekla edino skrb, ki je naglo vzklikila v njej:

»Kaj bo reklo oče? Vide ne more.«

»Vide ne more, saj.« Pavle se je zasmjal, da ga je Ana prestrašeno pogledala. »Nisem ga nameraval vprašati za svet. Saj imam že leta.«

»Dote ne bo imela. To mu ne bo všeč.«

»Oče tudi ni nič prinesel k hiši!«

»Čisto tako ni bilo,« je krotko odvrnila Ana. »Plačal je dolgo, zelo se je mučil. Brez njega bi bila hiša nemara prodana. Stric Filip je imel namen, da bi jo prodal Globočniku.«

Pavle se je prizanesljivo smehjal. Dobro se je spominjal, da mati ni zmeraj tako spravljivo govorila o očetu. Leta so jo umirila. Unesla se je kot voda, ki se vsa divja in razburkana požene iz višavlja, ko pa se izlije v nižino, samo še čaka, kdaj bo njen tel končan. Gledal je njene žilnate roke, prekrte s starostnimi pegami in njene blede, mile oči in ganilo ga je. Primaknil se je k njej in ujeno desnico v svojo široko dlan.

»Mama,« je reklo, »če boš ti z menoj, se očeta nič ne bojim. Protiv tvojih volij pa bi se ne mogel... res mislim, da ne. A ti mi pač ne boš branila?«

»Jaz ne,« je rekla. Gladila je njegovo močno, široko roko. Kakor brez misli je drsela s svojo levico po njej. Bila sta si tako blizu, kakor že leta in leta ne. Morebiti nikoli več od takrat, ko je Pavle prišel iz gimnazije in stopil v vigenco.

»Pri tej hiši je bilo veliko nesreč, kar preveč,« je rekla zamišljeno. »Mogla bi ti pričakovati o svojem očetu in materi, ki sta se mučila drug zraven drugega, čeprav sta bila vsak zase dobra človeka. Ali pa tvoj stric Aleš... umrl je, ravno ko bi se bil moral oženiti. Tudi o sebi bi ti lahko veliko povedala. Tik preden si ti prišel na svet, smo živelji malone revno. Tvoj oče je ustvaril blagostanje v hiši. Kljub temu pa sem včasih zavjedala kovaškim ženam in bi bila rada menjala z njimi. Najbrž sem bila nespametna, kaj hočeš?« Ana se je tiho, mladostno vznemirjeno zasmejala. »To in ono je bilo, česar neš in predolgo bi trajalo, če bi ti hotela vse povedati.«

ROMAN
II. del

25

VIGENCI Mimi Malenšek Konič

Dominik se je očitno rogal in Pavlu je bilo znova, kot da je deček, ki ga je oče nabil zaradi majhne nerodnosti. Pričakoval je, da se bo stari zguzil vase, kakor hitro mu bo omenil dekle, on pa se je posmehoval. Bilo je, kakor da je neranljiv — nikjer mu ne moreš do živega! V tej Pavlovi zavesti je bil konec občudovanja, toda moral se mu je postaviti po robu, moral ga je premagati. Zato je reklo:

»Pusti Vido pri miru! Oba je ne moreva imeti!«

»Oba?